Otkad pamtim na ovim je prostorima stalno prisutna nelikvidnost. U vrijeme samoupravnog modela privređivanja to je bilo razumljivo I manje opasno bar iz dva razloga. Prvi razlog nalazim u činjenici da samoupravni model privređivanja, temeljen na dogovoranju I sporazumjevanju, svoje upravljačke potencijale usmjerava na povećanje prihoda, dok je tržišni model privređivanja fokusiran na cost managementu. Drugi razlog je što u uvjetima društvenog vlasništva postoji preraspodjela unutar procesa reprodukcije ali na razini ukupnog procesa reprodukcije suma je nula; jedana tvrtka je dobitnik a druga je gubitnik. Tržišni model zasnovan na privatnom vlasništvu morao bi se različito ponašati od samoupravnog modela privređivanja. Prvo, proces optimalizacije na mikro razini znači smanjenje troškova kako bi se maksimalizirali profiti I, drugo, nelikvidnost predstavlja protupravnu emisiju novca sa učinkom protupravne preraspdodjele dohotka I bogatstva.

Problemi nelikvidnosti uglavnom se ne istražuju osim “površinskih interpretacija” koje konstatiraju tko je koliko dužan I da li se je iznos nepodmirenih potraživanja povećao ili smanjio. Gatare I vidovnjaci tvrde da se problem neće rješiti sam od sebe. Na scenu dolaze alkemičari koji će riješiti problem. I tako jedni alkemičari, pa drugi alkemičari, pa n-ti alkemičari daju formule a riješenja nema. Gotovo da smo se pomirili sa malarijom jer nema čarobnih riješenja. Tu I tamo novinari kad ponestane inspriacije pokrenu pitanje nepodmirenih potraživanja na koje uglavnom dobijemo odgovor da je premalo novca, da je bar dio nepodmirenih potraživanja izraz odnosa snaga na tržištu, da se država ponaša maćehinski prema poreznim obvezama … Sve nabrojano I ono što nije samo je dio odgovora na problem nelikvidnosti. **Problem nelikvidnosti tek je vidljivi dio sante leda koji se zove strukturna odnosno troškovna inflacija.**

Pokušajmo to precizirati.

Financijski sector je prelikvidan. Primarni je novac veći od novčane mase. Poslovne banke drže na računu kod narodne banke više milijardi kuna jer višak lilkvidnosti nemaju kome plasirati. Treba shvatiti da se je hrvatsko kreditno tržište, preferirajući potrošnju u odnosu na proizvodnju, uporno smanjivalo I da je postojeća razina kredita iznad kapaciteta kreditnog tržišta. Teško je vjerovati, reći će mnogi, da visina kamatnih stopa nije stimulirajuća. Međutim, prisutni rizici po ocijeni bankara nisu pokriveni postojećom kamatnom maržom. Dovoljno je podsjetiti da HBOR nije mogao realizirati plasma od deset milijardi kuna gospodarstvu usprkos participaciji države u rizicima tih kredita. Jasno to nam se ne sviđa I svi će graknuti kako su naše kamatne stope veće od kamtanih stopa u Europskoj uniji. Međutim, **nismo mi Europska unija mi smo**

periferija . Konačno kretanje kamatnih stopa na državni dug u Grčkoj, Irskoj, Portugalu, neću dalje nabrajati da ne kažete da sam zločest, pokazuje da visoko zadužene zemlje moraju platiti cijenu svojoj nepromišljenosti. Hrvatska je u nepovoljnijoj situaciji od navedenih zemalja.

Drugi je dio priče tečaj kune u odnosu na euro. Svi se slažu da je kuna precijenjena. Međutim, ne postoji tvrdnja, a trebala bi, da precijenjena kuna znači smanjenje konkurentnosti domaćeg gospodarstva kako na inozemnom tako I na domaćem tržištu. Konačno, draga gospodo, mi smo otvorena zemlja.

Iznesenom valja dodati ta gotovo svi, uključujući vrabce I golube na krovovima, smatraju da naše gospodarstvo nije restrukturirano, da imamo javni sekator u ozbiljnim problemima I da su javne usluge, blago rečeno, nedopustivo skupe. Imamo prevelik broj penzionera, prevelik broj nezapslenih, prevelik broj neobrazovanog pučanstva, broj županija, gradova I općina zastašujuće je velik. Centralna država daje, u zavisnosti tko je na vlasti u lokalnoj upravi I samoupravi, sad više sad manje. Prirez je tragičan pokazatelj kako se odnosimo prema razvoju. Rijeka je neki dan, o čemu su svi šutili, povećala prirez s 6,25 na 12% pravdajući se das u ponestali drugi prihodi. Ovo bi se moglo, kad bi bio zločest, interpretirati kao najavu SDP-a što će raditi ako dođe na vlast. Loša, loša, vrlo loša poruka.

Postavimo dijagnozu ledene sante. Nelikvidnost je vidljivi dio realne inflacije I zato ju nije moguće riješiti nikakvim čarobnim štapićem. **Upravo zato jer nismo riješili realnu inflaciju imamo rast nelikidnosti.** Nelikvidnost je bila manje bolna u vrijeme konjukture ali je egzistirala. Upravo zato I nazivam Stabilizacijski program iz 1993. Antiinflacijskim programom jer je riješen samo psihološki dio inflacije. Program iz 1993. Godine bio bi stabilizacijski da smo u 1994. Godini pokrenuli razvojni ciklus. To nismo učinili I samo su nam darežljivi kreditori omogućili razinu standarda koju smo svih ovih godina uživali. Cijena je samo djelomično poznata ovakve ekonomske politike: 45 milijardi eura duga I rasprodaja obiteljskog srebra.
Kruta zbilja srušila je bajku.